

LAUSUNTO HAKEMUKSEEN TYTÄRYHTEISÖN TILIKAUDEN POIKKEAMISEKSI
EMOYHTEISÖN TILIKAUDESTA

Hakemus

A Oy:n ylimääräinen yhtiökokous päätti 20.9.1999 muuttaa yhtiöjärjestystä muun muassa siten, että tilikausi on 1.11. – 31.10. aikaisemman kalenterivuoden sijasta.

Hakemuksen mukaan tilikauden muutokseen vaikuttaneet liiketaloudelliset syyt liittyvät vireillä olevaan A Oy:n omistusjärjestelyyn. Yhtiön osakkeista 78,4 % omistavat B:n kaupunki ja C:n kunta ovat molemmat toukokuussa 1999 päättäneet hankkia yhteistyökumppanin, joka ostaa kaikki tai ainakin valtaosan näiden osakkeista. Kauppa johtaisi konsernisuhteen purkamiseen.

(---)

Perustelut

Kuntalain 68 §:n mukaan kunnan, jolla on kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla määräämisvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitase liitteineen. Konsernitaseen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia. Kuntalain 67 §:n mukaan kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain 68 – 70 §:n soveltamisesta kuntien ja kuntayhtymien kirjanpidossa. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston toimivalta ei ulotu kirjanpitolain soveltamisohjeitten ja kirjanpitolaissa tarkoitettujen poikkeuslupien antamiseen kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisille yhteisöille.

Jos kirjanpitovelvollisella on kirjanpitolain (1997) 1 luvun 5 §:n säännöksen mukainen määräysvalta kohdeyrityksessä, on edellinen emoyritys ja jälkimmäinen tytäryritys. Emoyritys tytäryrityksineen muodostaa konsernin. Kirjanpitolain tarkoittamat kirjanpitovelvolliset on mainittu kirjanpitolain 1 luvun 1 §:ssä. Lainkohdasta käy ilmi, ettei kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisena pidetä julkisyhteisöjä. Kunnan kirjanpitovelvollisuus perustuu siten yksinomaisesti kuntalakiin eikä kuntalaissa kunnan tilinpäätökseen sisällytettävä konsernitase synnytä kunnan ja siihen määräämisvallassa olevan yhteisön välille kirjanpitolaissa tarkoitettua konsernisuhdetta.

Edellä olevan perusteella kunnan konsernitase voidaan laatia kuntalain edellyttämällä tavalla silloinkin kun kunnan konsernitaseeseen yhdisteltävän kirjanpitovelvollisen tilikausi poikkeaa kunnan tilikaudesta. Edellytyksenä on, että konsernitasetta laadittaessa kunnan käytettävissä on kirjanpitolain edellyttämällä tavalla laadittu tilinpäätös tai välitilinpäätös.

Hakijaosakeyhtiö noudattaa omassa kirjanpidossaan voimassa olevaa kirjanpitolakia.

Kirjanpitolain 6 luvun 5 §:n mukaan sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 17.6.1996 antaman yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta mukaan tytäryhteisön tilinpäätös on yhdisteltävä konsernitilinpäätökseen tilikauden päättymispäivälle laadittavan välitilinpäätöksen perusteella, jos tytäryhteisön tilikausi päättyy aikaisemmin kuin kolme kuukautta ennen kunnan tilikauden päättymistä. Välitilinpäätös laaditaan hyvän kirjanpitolain mukaisesti noudattaen soveltuvin osin tilinpäätöstä koskevia kirjanpitolain ja yhteisölakien kirjanpitoa koskevia säännöksiä.

Kuntajaosto ei ota tässä lausunnossa kantaa siihen, miten tilinpäätöksen laatimisaikana tietoon tuleva vanhoja tilikausia koskeva tulo tai meno ja niiden aiheuttamat vaikutukset verotukseen tulee ottaa huomioon osakeyhtiön tilinpäätöksessä ja verotuksessa. Kuntajaosto kuitenkin toteaa, että olennaiset tilikauden päättymisen jälkeen tapahtuvat erät on otettava huomioon tilinpäätöstä laadittaessa. Mikäli osakeyhtiön tilinpäätös yhdistellään 31.10.1999 tilinpäätöksestä ja marras-joulukuun aikana toteutuu hakemuksessa esitetyt korvaustoimenpiteet, on korvaustulo tai -palautus tai arvio siitä esitettävä konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ja samalla on esitettävä arvio tulon aiheuttamasta laskennallisesta verovelasta.

Kuntajaoston lausunto

A Oy ei tarvitse kirjanpitolautakunnan lupaa, vaikka sen tilikausi poikkeaa emoyhteisön, B:n kaupungin, tilikaudesta.

B:n kaupungin tekemään konsernitilinpäätökseen 31.12.1999 saadaan A Oy:n tilinpäätös yhdistellä 30.10.1999 tehdyn tilinpäätöksen perusteella, mikäli konsernisuhde on kaupungin tilinpäätöspäivänä vielä voimassa.

Mikäli A Oy tekee välitilinpäätöksen 31.12.1999, voidaan yhdistely kaupungin konsernitilinpäätökseen tehdä välitilinpäätöksen perusteella. Jos välitilinpäätöstä ei tehdä, yhdistely saadaan tehdä tilinpäätöksen 31.10.1999 perusteella, koska tilikausi on päättynyt myöhemmin kuin kolme kuukautta ennen kunnan tilikauden päättymistä. Konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa on mainittava, miten A Oy:n yhdistely B:n kaupungin konsernitilinpäätökseen on tehty.